

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Mevsimlik tarım işçisi kadınların her yıl giderek büyüyen sorunlarına, insani olmayan yaşama ve çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik politikaların geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz. **05.05.2026**

Dilan KUNTAYAN
Şanlıurfa Milletvekili

GEREKÇE

Mevsimlik tarım emekçilerinin sorunları on yıllardır devam etmesine rağmen çözüm odaklı politikalar geliştirilmemiştir. Her yıl binlerce emekçi özellikle bölge illerinden Batıya çalışmak için gitmekte, gittikleri yerlerde insani olmayan koşullarda çok ucuz yevmiyelere çalıştırılmaktadırlar. Mevsimlik tarımda çalışan kadın emekçilerin sorunları ise daha katmerli durumdadır. Hijyenden uzak çadır ortamlarında hem çalışıp hem çocuklarla ilgilenilmeye çalışılmakta, çoğu zaman tuvalet ve banyonun bulunmaması ciddi sağlık sorunları oluşturmakta, kadınların özgün hiçbir alanının olmaması güvenliklerini de tehlikeye atmaktadır. Üstelik çoğu yerde erkeklere göre daha az yevmiye almakta, emekleri adeta sömürülmektedir. Tévgera Jinen Azad (TJA) Şanlıurfa özelinde mevsimlik tarımda çalışan kadınların sorunlarına dair bir sahadan doğrudan elde edilen bilgiler ve 165 tarım emekçisi kadınla konuşularak bir rapor hazırlamış ve bunu kamuoyu ile paylaşmıştır. Rapora göre; kadınlar sabah 04.00-05.00 dolaylarında kalkmakta, çocukların bakımı ve kahvaltıyı hazırlamakla meşgul olmaktadır. Güne erken başlayan kadınlar ardından erkeklerle birlikte tarlaya gitmekte ve günlük en az 10-12 saat çalışmaktadır. Tarla dönüşü ise kadınlar yine temizlik, yemek, bakım faaliyetlerine emek vermekte, günlük çalışma saati 16 saatlere dek sürmektedir. Günlük yevmiyeler genellikle 400-500 lira bandındadır, aylık kazanç asgari ücretin neredeyse yarısı kadardır. Uzun saatlere varan, herhangi bir tatil günü olmadan çalışılan mevsimlik işçilikte herhangi bir sosyal güvence de bulunmamaktadır.

Kalınılan çadırlarda tuvalet ve banyoların olmaması ise en çok kadınlar için hijyen sorunu yaratmaktadır. Kadınlar açık alanları kullanmak zorunda bırakılmakta, hijyen ve güvenlik doğrudan tehdit altına girmektedir. Görüşülen kadınlardan birkaç tanesi "tuvalet yok, gitmemek

“için su içmiyorum...” diyerek durumun vehametini anlatmış, bu durumun aynı zamanda ciddi sağlık sorunları barındırdığını da dile getirmiştir.

Kadınlar regl dönemlerinde hijyenik pedlere erişim imkanlarının neredeyse olmadığını, bu günlerde sancıları olsa dahi çalışmak zorunda kaldıklarını belirtmiştir. Çadırların çoğu zaman tarlada, denetimsiz ve aydınlatmadan uzak yerlere kurulması kadınlar için sürekli bir tedirginlik hali yaratmaktadır. Taciz, rahatsız edici bakışlar ve sözler tarlalarda en sık görülen erkek şiddeti biçimlerindedir. Kadınlar, banyo yaparken görünmemek için geceyi beklediklerini, ışık yakmadan yıkanmak zorunda kaldıklarını belirtmektedirler. Yaşanan tacizlere karşı da çoğu zaman iş kaybetme korkusuyla ses çıkaramadıklarını, “Rahatsız eden oluyor ama söyleyemiyoruz...” cümleleriyle ifade etmektedirler.

Hastanelerin kurulan yerleşim çadırlarından çok uzak olması kadınların sağlık hakkına erişiminin de önünde büyük engel. Kadınlar ancak çok “riskli ve ciddi” durumlarda hastaneye gidebiliyor, onun dışında rahatsızlıklarını kendi başlarına atlatmaya çalışıyorlar ki bu durum kalıcı hasarlara dahi yol açabiliyor. Özellikle hamile, gebe, lohusa kadınların hastaneye erişiminin olmaması hem çocuğu hem anneyi riske atmaktadır. Mart ayında başlayan göç mevsimi birçok çocuğun okulunu aksatmasına da sebep olmakta. Çocuklar aileleriyle birlikte yollara düşmekte, Mart ayı itibarıyla okullarına devam edememektedir.

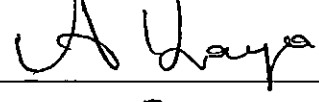
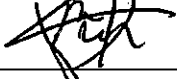
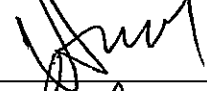

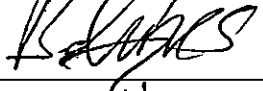

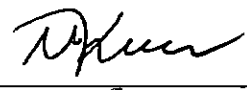
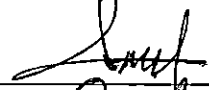

Raporda durum tespitinin ardından kadınların talepleri sıralanmaktadır. Bunların başında; yeterli ve düzenli bir gelire sahip olmak,

İkincisi, sağlık hizmetlerine erişimin sağlanması,

Güvenli çalışma ve yaşam ortamının sağlanması,

Temiz su, tuvalet, banyo ve hijyen koşullarının hayata geçirilmesidir.

Bu talepler insani birer hak olmasına rağmen yıllardır bu sorunlara dair düzenleme yapılmaması kabul edilebilir değildir. Mevsimlik tarım emekçisi olan kadınların yaşadığı çifte sömürü, güvensiz, sağlıksız koşulların bir an önce düzeltilmesi, bu konuda kapsamlı politikaların hayata geçirilmesi amacıyla Mecliste araştırma komisyonu kurulmasını arz ederim.

1	SÜMEYYE BOZ ÇAKI	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4			
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	